

Súd: Okresný súd Košice I  
Spisová značka: 17C/8/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114200164  
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Patrícia Miskolczyová  
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7114200164.7

## Rozhodnutie

Okresný súd Košice I samosudkyňou JUDr. Patríciovou Miskolczyovou v právnej veci žalobcu: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, zast.: JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Moyzesova 38, Košice, proti žalovanej: F. L., U.. XX.X.XXXX, G. XXXX/XX, E. Ľ., zast.: JUDr. Pavlom Gombosom, advokátom, so sídlom Moldavská cesta 21/A, Košice, v konaní o zaplatenie 474,14 eur takto

### rozhodol:

Žalobu zamietla.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanej na účet jej právneho zástupcu trovy konania vo výške 80,64 eur, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

### odôvodnenie:

Na základe žaloby F. L. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 28.6.2012 sp.zn. 17C/20/2010-454 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.10.2013 sp. zn. 11Co/299/2012-549 určil, že poistný vzťah medzi účastníkmi konania vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a účastníci sú touto zmluvou o poistení viazaní, žalovanú Rapid life životnú poisťovňu, a.s., zaviazal k náhrade trov konania žalobkyni na účet jej právneho zástupcu a vzájomný návrh vylúčil na samostatné konanie.

Uvedený vzájomný návrh (tak ho označila samotná poisťovňa) bol podaný dňa 15.7.2010 v znení:

Určuje, že poistný vzťah medzi žalobcom a žalovaným podľa poistnej zmluvy č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a žalovaný má voči žalobcovi právo na poistné vo výške 14,9040 Eur mesačne od uzavretia poistenia do 20.10.2009.

alebo pre prípad, že súd prvý petit zamietne, aby rozhodol takto:

Určuje, že poistný vzťah medzi žalobcom a žalovaným podľa poistnej zmluvy č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a žalobca má voči žalovanému právo na poistnú sumu pre prípad dožitia sa konca poistenia vo výške 1.528,7741 Eur.

alebo pre prípad, že súd prvý aj druhý petit zamietne, aby rozhodol takto:

Určuje, že poistný vzťah medzi žalobcom a žalovaným podľa poistnej zmluvy č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 v časti poistenia rizika smrti trvá a v časti poistenia dožitia sa konca poistenia zanikol.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške časti poistného uhradeného žalobcom za poistenie rizika dožitia sa konca poistenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

alebo pre prípad, že súd prvý, druhý alebo tretí petit zamietne, aby rozhodol takto:

Určuje, že poistný vzťah medzi žalobcom a žalovaným podľa poistnej zmluvy č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a žalobca má voči žalovanému právo na poistnú sumu pre prípad dožitia sa konca poistenia vo výške určenej súdom.

Predmetom tohto konania bol teda uvedený vylúčený vzájomný návrh. Tým, že súd právoplatne rozhodol, že vzájomný návrh sa vylučuje na samostatné konanie, uvedené právo uplatňované žalobcom (poisťovňou) už nemá povahu vzájomného návrhu (4 Obo 70/2011). Na výzvu súdu, aby žalobca

(poisťovňa) presne špecifikoval, o čom má súd rozhodnúť (keďže časť jeho petitov bola totožná s pôvodným návrhom druhej strany resp. sa v ňom ukladala povinnosť jemu samotnému), žalobca najprv uviedol, že pôvodne šlo o faktickú kompenzačnú námietku podľa § 98 O.s.p., ktorá spočíva v uplatnení si dlžného minulého poistného vo výške 14.284,- Sk (474,14 eur), ktoré mal žalobca podľa správnych matematicko-poistných vzorcov vyplatiť žalovanej, pretože žalobca mal správne platiť žalovanej namiesto mesačného poistného vo výške 310,- Sk (10,29 eur) mesačnú výšku poistného v sume 449,- Sk (14,90 eur).

V tej súvislosti súd uvádza, že predmetom konania sp.zn. 17C/115/2011 bol určenie, či poistný vzťah medzi účastníkmi konania vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a či účastníci sú touto zmluvou o poistení viazaní, teda predmetom konania nebol žiaden nárok F. L. o zaplatenie finančnej sumy, preto uplatnený nárok žalovanej poisťovne nebolo možné považovať za kompenzačnú námietku, ale za vzájomný návrh.

Následne žalobca požiadal o pripustenie zmeny návrhu. Uznesením zo dňa 9.11.2015 sp.zn. 17C/8/2014-80 súd pripustil zmenu návrhu v znení: Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 474,14 eur titulom nesplatenia poistného v správnej výške 14,90 eur mesačne za obdobie od 19.10.1999 do 19.10.2009 z poistnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovanou pod č. 5149800133 z 19.10.1999."

Okrem toho žalobca v konaní uviedol, že žalobca v pôvodnom súdnom konaní 17C/20/2010 oprel svoj nárok na určenie s poukazom na bezvýhradnú aplikáciu zásady, že zmluvy sa majú plniť. Zásada, že zmluvy sa majú plniť, nie je absolútna a má svoje obmedzenia. Podstatná zmena vonkajších, zmluvnými stranami neovplyvniteľných okolností, o ktorej sa zmluvné strany dozvedia počas trvania zmluvného vzťahu, ak má vplyv na obsah záväzkového vzťahu, spôsobuje narušenie prirodzenej spravodlivosti medzi zmluvnými stranami a dopadá obzvlášť ťaživo na jednu zo zmluvných strán, je okolnosťou, s ktorou je možné spojiť prelomenie zásady pacta sunt servanda v podobe následnej úpravy zmluvného záväzku alebo jeho zániku. Zmienené princípy riešia aj situáciu, ak cenu služby v zmluve určí tretí subjekt, teda obdobu skutkového stavu, v akom sa v dôsledku regulácie z roku 1995 ocitla žalovaná. Bolo povinnosťou súdov vykladať vnútroštátne právo eurokonformne tak, že pokiaľ vnútroštátne právo neobsahuje príliehavé právne riešenie, teda ak ide o medzeru vo vnútroštátnom práve a takýto interpretačný problém riešiť výkladom za pomoci aplikovania práva Európskej únie a najmä tzv. Princípov európskeho zmluvného práva. Z obsahu listu Národnej banky Slovenska č. ODT-13070/2013 z 2.12.2013 plynie, že "kalkulácie a sadzby poistného poistenia UDP-K boli odsúhlasené Ministerstvom financií SR v rámci povoľovacieho konania a po vydaní povolenia sa tak stali pre poisťovňu záväznými". Z uvedeného plynie, že poisťovňa sa od počiatku nesprávnych kalkulácií a sadzieb poistenia UDP-K nemohla počas podnikania v rokoch 1995 - 2008 odchýliť. Z obsahu tohto listinného dôkazu vyplynulo, že v dôsledku Protokolu č. ODO-12990/20007 z 29.07.2007 "sa stalo rozhodnutie MF SR vo vzťahu k poisteniu UDP-K materiálne neplatným", i keď formálne NBS ani jej právny predchodca nevydali žiadne osobitné rozhodnutie, ktorým by sa menilo alebo rušilo rozhodnutie MF SR z roku 1995 vo vzťahu k poisteniu sadzby UDP-K. Protokolom z roku 2007 príslušný orgán štátu konštatoval nesprávnosť v kalkuláciách a sadzbách poistenia UDP-K, čím "materiálne zneplatnil", teda fakticky materiálne zrušil v rozhodnutí z roku 1995 povolené a predtým pre žalovanú záväzné kalkulácie a sadzby poistenia UDP-K. Priložený listinný dôkaz preukazuje, že v roku 2007 resp. 2008 nastali také od vôle zmluvných strán nezávislé okolnosti, ktoré odôvodňovali špecifický prístup žalovanej k poistnej zmluve uzavretej so žalobkyňou. Boli teda týmto naplnené všetky skutkové zvláštnosti prípadu, s ktorými Princípy európskeho zmluvného práva (PECL) podľa rozhodnutia Súdného dvora EÚ sp. zn. C-1/06 "spoločný základ zmluvného práva členských štátov EÚ" spájali výnimočnú možnosť po neúspešnom rokovaní o zmene obsahu poistnej zmluvy pristúpiť až k jej zániku resp. k revízii kalkulácií a sadzieb poistného tak, aby zmluvný vzťah pokračoval v súlade so správnymi kalkuláciami a sadzbami poistenia UDP-K. Kalkulácie a sadzby poistenia schválené v roku 1995 štátom vstúpili ako peňažná povinnosť do každej jednej poistnej zmluvy daného poistného produktu UDP-K včítane poistnej zmluvy žalobcu, pričom žalovaná od štátom schválených sadzieb poistného, teda od právne záväzného cenníka nebola oprávnená sa odchýliť, tieto kalkulácie a sadzby poistenia modifikovať, či akokoľvek ich upraviť. Kontrolnou činnosťou štátu bolo od poisťovne dodržiavanie týchto kalkulácií a sadzieb poistného vynucované. Aj podľa právnej doktríny analyzujúcej poistné zmluvy z pohľadu dobovej právnej úpravy: "Pri niektorých druhoch zmlúv je verejný záujem na ich vyváženosti tak veľký, že bol vytvorený osobitný úrad poverený vykonávaním ex ante kontroly týchto zmlúv. Takéto zmluvy spadajú pod kategóriu tzv. regulovaných zmlúv, ktoré predstavujú medzistupeň medzi súkromným a verejným právom. Asi

najčastejšie sa tieto zmluvy vyskytujú v oblasti verejnej dopravy, poisťných zmlúv a iných vzťahov hromadne distribuovanej spotreby.." (Csach, K. : Štandardné zmluvy, Plzeň, Aleš Čeněk 2009, s. 142). Z toho, že kalkulácie a sadzby poistenia ustanovil ako právne záväznú okolnosť štát vyplýva, že určenie ceny poistenia a tomu zodpovedajúceho poistného plnenia nebolo v poisťnej zmluve žalobcu slobodným prejavom vôle žalovanej, nebolo teda štandardným podnikateľským rozhodnutím obchodného vedenia žalovanej, ale bolo dôsledkom záväzného schválenia štátneho orgánu, a preto ani vada určenia peňažných parametrov poistenia nemôže byť podnikateľským rizikom žalovanej. Podnikateľským rizikom podnikateľa nie sú dôsledky nezákonného rozhodnutia, resp. dôsledky nesprávneho právneho postupu štátneho orgánu. Žalovaná na základe schválených kalkulácií a sadzieb poistenia poisťnej sadzby UDP-K uzavrela určitú množinu poisťných zmlúv. Orgán dohľadu nad poisťovníctvom ku dňu 21.02.2008 právoplatne a vykonateľne konštatoval, že kalkulácie a sadzby poistného a poisťných plnení sú chybné, čím materiálne zrušil účinky chybného rozhodnutia z roku 1995. V princípe podobný prípad z pohľadu zrušenia účinkov právoplatného rozhodnutia správneho orgánu riešil nález českého ústavného súdu v prípade pod sp. zn. II. ÚS 1774/2008. Z množstva uzavretých poisťných zmlúv UDP-K časť z týchto zmlúv zanikla pred 21.2.2008. Doba trvania druhej časti poisťných zmlúv včítane poisťnej zmluvy žalobcu presahovala moment materiálneho zrušenia účinkov rozhodnutia orgánu štátu z roku 1995, teda, pokiaľ by žalovaná neprijala opatrenia, mala ostať v nezmenenej, chybnej a protiprávnej podobe v platnosti aj po 21.2.2008. Pokiaľ ide o časť poisťných zmlúv, ktoré zanikli do 21.2.2008, v prípade tejto množiny poisťných zmlúv žalovaná podala žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 513/2004 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu. V prípade druhej časti poisťných zmlúv, ktorých doba poistenia pred 21.2.2008 neuplynula, teda aj v prípade poisťnej zmluvy žalobcu, prijala žalovaná opatrenie na odstránenie nesúladu obsahu zmluvy s právnymi predpismi a potom, čo vyčerpala všetky možnosti nápravy poistného vzťahu (dohoda so žalobcom, § 493 OZ) podľa súkromného práva, oznámila žalobcovi zánik poistenia. Úradný postup štátneho orgánu, ktorý tú istú vec posúdil dvakrát odstupom času opačne, nemožno považovať za správny úradný postup. Je pritom potrebné si uvedomiť, že podklady, ktoré slúžili pre rozhodnutie o kalkuláciách a sadzbách poistenia z roku 1995 boli dokonca na základe opakovaných výziev orgánu štátu adresovaných žalovanej do finálnej podoby upravované. Štátny orgán v prípade chybných kalkulácií a sadzieb poistného nebol pasívny, ale do schvaľovacieho procesu aktívne vstupoval. Dôsledkom nesprávneho úradného postupu bol nie iba prípadný vznik nároku na náhradu škody na strane žalovanej, ktorá už vznikla v prípade do 21.2.2008 ukončených poisťných zmlúv, ale zároveň aj povinnosť žalovanej podľa § 415 OZ predísť vzniku akejkoľvek ďalšej škody na majetku žalovanej. Žalovaná navrhla ako podstatný a hlavný dôkaz (navrhovaný a súdom nevykonaný v pôvodnom spore pod sp. zn. 17C/20/2010) a to správnym spisom Ministerstva financií SR č. j. 52/1024/1995, ktorý osvedčí skutočnosti vzniknuté na strane žalovanej v roku 2008 po vykonaní dozoru nad výkonom poisťovníctva ako prvku verejnej moci s priamym dosahom jeho následkov na súkromnoprávne vzťahy. Prienik verejného a súkromného práva v danom poistnom vzťahu je jednoznačný a podľa žalovanej aj natoľko zrejмый, že súdy mali tieto súvislosti vziať do úvahy a zohľadniť pri rozhodovaní o postupe žalovanej pri riešení ukončenia poistného vzťahu so žalobcom.

Žalovaná k tvrdeniam žalobcu v konaní uviedla, že predmetom konania 17C/20/2010 bola žaloba o určenie, že poisťný vzťah trvá a v ňom súd právoplatne určil, že poisťný vzťah medzi účastníkmi konania založený poisťnou zmluvou dňa 19.10.1999 č. poisťnej zmluvy 5149800133 trvá. Žalovaný sa v konaní vedenom pod sp.zn. 17C/20/2010 snažil vzbudiť dojem, že výšku poistného a podmienky poistného boli určené treťou stranou - Ministerstvom financií SR. Žalovaná s týmto návrhom žalobcu nesúhlasí a poukazuje na to, že výlučne žalobca určil výšku poistného. Žalovaná žiadnym spôsobom neporušila podmienky poisťnej zmluvy a tieto žalobcom neboli nikdy vytýkané. Zmluvy sa majú dodržiavať. Z toho dôvodu navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť a zaviazat žalobcu k náhrade trov konania.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov obsiahnutých v spise tunajšieho súdu sp.zn. 17C/20/2010 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalovaná ako poisťník a poistená zároveň uzavrela dňa 19.10.1999 so žalobcom ako poisťiteľom poisťnú zmluvu č. 5149800133 produkt UDP-Ks úrazovým pripoistením, v ktorej boli dojednané: dátum začiatku poistenia 20.10.1999, dátum konca poistenia 20.10.2014, doba platenia poistného 10 rokov, poisťná doba 15 rokov, mesačné poistné 310 Sk, poisťná suma pre prípad smrti 40.000 + 50.000 Sk, pre prípad dožitia 60.330 Sk, pre prípad trvalých následkov úrazu 50.000 Sk a pre prípad plnej invalidity 50.000 Sk. V zmluve bolo uvedené, že pre toto poistenie platia ustanovenia Občianskeho zákonníka a Všeobecných poisťných podmienok pre životné poistenie PČSP a.s. Košice. V zmysle § 800 ods. 2 Občianskeho

zákonníka bolo dojednané, že toto poistenie môže vypovedať každý z účastníkov do dvoch mesiacov po uzavretí zmluvy s osemennou výpovednou lehotou. Inak sa môže poistenie vypovedať zo strany poisteného najneskôr šesť týždňov pred koncom každého poistného obdobia.

Listom zo dňa 22.4.2008 nazvaným ako Prepočet a zvýšenie poistného k poistnému produktu UDP - K žalobca oznámil žalovanej, že nakoľko došlo k zisteniu, že kalkulované poistné nezohľadňuje všetky záväzky z jeho poistenia a z čoho vyplynulo, že inkasované poistné bolo a je nižšie ako má byť podľa príslušných poistno-matematických metód a postupov, žalovanej predkladá tri alternatívy ako postupovať v zmluvnom vzťahu a to: alternatíva a) zachovať pôvodnú faktickú výšku poistného bez zvyšovania v dôsledku spätného poistno-matematického prepočtu s tým, že rozdiel medzi nanovo stanoveným prepočítaným poistným a pôvodne stanoveným poistným sa môže vysporiadať poisťovňou metódou a postupom určeným poisťovňou, t.j. nezvyšovanie poistného; alternatíva b) udelenie súhlasu s dopočítaním poistného a s jeho ďalším zvýšením podľa metodiky stanovenej NBS; alternatíva c) neudelenie súhlasu s dopočítaním poistného ani s postupom podľa písm. a) a po ukončení poistenia žiadosť o zaslanie odkupnej hodnoty stanovenej a vypočítanej poisťovňou k 15.5.2008 po odpočítaní dlžného poistného podľa metodiky NBS najneskôr do 90 dní od 15.5.2008. Žalobca v liste uviedol, že v prípade, ak do 10.5.2008 na priloženej návratke neobdrží od žalovanej žiadnu reakciu, jej poistenie bude jednostranne zrušené k 15.5.2008 (alternatíva c/). Listom zo dňa 15.5.2008 - Prepočet a zvýšenie poistného k poistnému produktu UDP-K - odpoveď žalobca vyčíslil jednotlivé alternatívy konkrétnymi sumami.

Listom zo dňa 15.5.2008 žalovaná žalobcovi oznámila, že si nevyberá ani jednu z ponúkaných alternatív vyjadriť, že vydieračské metódy žalovaného považuje za drzé a zavádzajúce, že ponuku obdržala neskoro, bez uvedenia nových súm a že v liste NBS sa nič nepíše o zmene výšky poistného. Listom zo dňa 11.6.2008 žalobcovi oznámila, že trvá na zachovaní zmluvy v pôvodnom znení, odmieta zrušenie zmluvy a žiadala vysvetlenie k jednotlivým ponúkaným alternatívam.

Listom zo dňa 20.6.2008 žalobca oznámil žalovanej, že dňa 16.5.2008 o 00,00 hod. došlo na základe ustanovení Občianskeho zákonníka v nadväznosti na list poisťovne o prepočte pri produkte UDP-K ku zrušeniu poistnej zmluvy č. 5149800133 a to s výplatom odkupnej hodnoty podľa § 788 ods. 2 písm. f) Občianskeho zákonníka. Ďalej oznámil, že týmto okamihom došlo k zániku poistenia v zmysle čl. 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie PČSP Rapid, a.s. s tým, že poistné udalosti, ktoré nastanú po tomto termíne, nie sú už touto poistnou zmluvou kryté. Konečný stav finančného plnenia poistnej zmluvy je odbytné vo výške 19.159 Sk a nespotrebované poistné 355 Sk.

Listom zo dňa 4.7.2008 žalovaná vyjadriť svoj nesúhlas so zrušením poistnej zmluvy aj s novými VPP a upozornila žalobcu, že neposlala žiadnu žiadosť podľa čl. 11 ods. 2 VPP aj na tlačové správy NBS z 22.5.2008 a 30.4.2008, žiadala o pokračovanie uzavretej zmluvy.

Podľa výpisov z účtu žalovanej, žalovaná riadne uhrádzala dojednané poistné až do októbra 2009.

Tlačovou správou zo dňa 30.4.2008 Národná banka Slovenska oznámila svoje stanovisko k informáciám žalovaného a to, že jeho tvrdenia v liste týkajúceho sa prepočtu a zvýšenia poistného, citácia: "Prvá česko-slovenská poisťovňa Rapid, a.s. obdržala vo februári 2008 od Národnej banky Slovenska, právneho nástupcu Ministerstva financií SR v oblasti dohľadu nad finančným trhom, list, ktorým uložila poisťovní prepočítať produkt UDP-K a tým zvýšiť Vaše poistné od začiatku tak, aby bolo možné poistno-matematicky zachovať Vaše poistné sumy. Z uvedeného vyplýva, že zvyšovanie Vášho poistného, resp. jeho spätné prepočítanie, nezapríčinila poisťovňa, ale nesprávny postup štátnych orgánov" sú nepravdivé a zavádzajúce. Podľa tlačovej správy NBS z 22.5.2008 NBS neuložila žalovanej zvýšiť poistné produktu UDP-K.

Kalkulácia poistného, bola schválená pred uzavretím poistnej zmluvy, a odsúhlasená dozorujúcim orgánom pre poisťovne dňa 30.5.1995, v tom čase Ministerstvom financií SR. Dňa 18.2.2003 bol vykonaný dohľad nad činnosťou poisťovne, ktorý bol zavŕšený protokolom Úradu pre finančný trh, ktorý nezistil žiadne pochybenia v kalkulácii poistnej sadzby UDP-K, ani iných produktov. Na základe dohľadu vykonávaného NBS v období od 30.4.2007 do 21.2.2008 táto však konštatovala nedostatky v kalkulačných vzorcoch NBS listom č. ODO 2262/2008 zo dňa 15.2.2008 a určila lehoty, v ktorých je povinný prijať a splniť opatrenia na odstránení a nápravu zistených nedostatkov najneskôr do 30.4.2008. V protokole NBS z dohľadu vykonaného u žalobcu od 30.4.2007 do 5.9.2007 bolo konštatované, že kalkulačné vzorce nie sú v súlade s poistno-matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa žalovaný zaväzuje plniť v prípade nastania poistnej udalosti. Skupina dohľadu na danú skutočnosť upozornila zástupcov poisťovne. K tomu zástupcovia žalobcu uviedli, že ich informačný systém používa na výpočet poistného a technických rezerv správne matematické metódy, ktoré sú zohľadnením všetkých záväzkov voči poisteným. Skupine dohľadu algoritmus výpočtu technických

rezerv v informačnom systéme PČSP a.s. nebol prístupný, a teda nebolo možné overiť správnosť tohto algoritmu.

Listom NBS z 15.2.2008 boli určené a oznámené lehoty žalobcovi na prijatie a splnenie opatrení na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri dohľade a na predloženie písomných správ o tom, a to do 10 pracovných dní od doručenia tohto listu, prijať opatrenia na odstránenie a nápravu nedostatkov uvedených v protokole z dohľadu vykonaného v PČSP Rapid a.s., predovšetkým nedostatkov zistených v oblasti nedostatočnosti technických rezerv, a to do 31.3.2008 prijať opatrenia na nápravu nedostatkov, do 10.4.2008 predložiť NBS správu o splnení prijatých opatrení. Uvedené lehoty boli predĺžené listom z 18.3.2008 a to nasledovne do 10.4.2008, 30.4.2008 a 12.5.2008.

V notárskej zápisnici N 29/2008, Nz 23331/2008 NCR1s 23161/2008 zo dňa 2.6.2008 je uvedené, že hlavným problémom medzi dohľadom a PČSP Rapid a.s. je otázka kalkulácie poistného a nadväzne otázka tvorby technických rezerv. Poistné bolo poisťovňou vypočítané poistnou udalosťou na smrť, pričom správne malo byť počítané z vyššej poistnej sumy na dožitie pri produkte s názvom UDP-K a to je chybné z poistno-matematického pohľadu. Ide o nízke nesprávne kalkulované poistné pri produkte UDP-K.

V znaleckom posudku č. 4/2008 v bode 2.4.1 vyhotoveného AUDIT-POL s.r.o. je uvedené, že porovnaním s hodnotou technickej rezervy na životné poistenie vo výške 584.961 tis. Sk uvedenej v hlavnej účtovnej knihe PČSP zostavenej k 31.3.2007 skupina dohľadu identifikovala nedostatočnosť vytvorenej technickej rezervy na životné poistenie PČSP k uvedenému dňu vo výške minimálne 318.501 tis. Sk. Ďalej sa v znaleckom posudku v bode 2.5 uvádza, že možno uviesť, že v priebehu rozhodného obdobia nedošlo v PČSP k vzniku skutočnej škody v dôsledku nesprávneho určenia výšky poistného v produkte UDPK, ale poisťovní ušiel zisk ako rozdiel medzi pôvodným predpisom poistného v produkte UDP-K a novým predpisom poistného a tiež zisk z disponibilného kapitálu, ktorý bolo možné použiť na nákup štátnych dlhopisov.

Podľa čl. 1 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie, schválené Ministerstvom financií SR pre poistné zmluvy uzavreté od 1.6.1995 (ďalej len "VPP"), poistné plnenie je dohodnutá suma alebo dôchodok, ktoré sú podľa poistnej zmluvy poskytnuté poisťiteľom v prípade poistnej udalosti. Podľa čl. 3 bodu 2 VPP, poistná zmluva je uzavretá podpísaním zmluvnými stranami. U zmlúv, u ktorých sa nevyžaduje písomná forma, je poistná zmluva uzavretá zaplatením poistného. Podľa čl. 5 bodu 1 VPP, ak poisťovňa v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka odmietne plniť pre vedomé porušenie povinnosti pravdivo a úplne odpovedať na písomné dotazy poisťovne, poistenie zanikne dňom odmietnutia plnenia. Zaplatené bežné poistné poisťovňa nevracia, z jednorazového vráti iba zostávajúcu nespotrebovanú časť. Podľa čl. 5 bodu 2 VPP, ak odstúpi poisťovňa od poistnej zmluvy z dôvodu vedome nepravdivého a neúplného zodpovedania dotazov, pričom pri ich pravdivom zodpovedaní by zmluvu neuzavrela, vráti poisťovníkovi zaplatené poistné znížené o náklady, ktoré jej vznikli s uzavretím poistnej zmluvy. Poisťovník je povinný vrátiť poisťovní to, čo z poistenia plnila. Podľa čl. 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie PČSP Rapid a.s. poistenie je zrušené nasledujúci deň, keď poisťovňa žiadosť poisťníka obdržala. Ak poisťovník uvedie v žiadosti neskorší dátum, ku ktorému má byť poistenie s výplatou odbavného zrušené, zruší sa poistenie k tomuto dátumu. Podľa čl. 13 bodu 1 VPP, poistnou udalosťou v životných poisteniach môže byť: smrť poistného, dožitie poisteného dňa dojednaného v poistenej zmluve, plná invalidita poisteného, ku ktorej dôjde počas trvania poistenia. Podľa čl. 16 bod 1 VPP, z poistenia pre prípad smrti alebo dožitia je poisťovňa povinná vyplatiť dojednanú poistnú sumu ak poistený zomrie v dobe trvania poistenia, alebo ak sa poistný dožije dňa dojednaného v poistnej zmluve.

Podľa listu Národnej banky Slovenska č. ODT-13070/2013 z 2.12.2013 kalkulácie a sadzby poistného plnenia UDP-K boli v rámci obchodného plánu činnosti poisťovne odsúhlasené Ministerstvom financií SR v rámci povoľovacieho konania a po vydaní povolenia sa tak stali pre poisťovňu záväznými. NBS ani jej právny predchodca nevydali žiadne rozhodnutie, ktorým by sa menilo alebo rušilo rozhodnutie MF SR vo vzťahu k poistnému produktu UDP-K. Protokol NBS č. ODO-12990/2007 z 29.7.2007 uvádza nedostatky a porušenia zistené dohľadom na mieste vykonaným NBS v poisťovni v roku 2007 a súčasne uvádza odporúčania na odstránenie zistených nedostatkov. V protokole konštatovala, že kalkulačné vzorce (medzi nimi aj produktu UDP.K) nie sú v súlade s poistno-matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa žalovaný zaväzuje plniť v prípade nastania poistnej udalosti. V dôsledku tejto poistno-matematickej nesprávnosti už poisťovňa nemohla naďalej používať kalkulácie a sadzby produktu UDP-K uvedené v obchodnom pláne činnosti poisťovne, čím sa stalo rozhodnutie MF SR vo vzťahu k poisteniu UPD-K materiálne neplatným. Poisťovňa sa aplikáciou nesprávnych poistno-

matematických postupov vystavovala riziku, že v prípade dožitia sa poisteného konca poistnej doby nebude mať dostatok finančných prostriedkov na výplatu poistnej sumy na dožitie. NBS s cieľom stability finančného trhu preto uložila poisťovní prijat' také opatrenia, ktoré by odstránili nedostatok (poistno-matematickú chybu) v kalkuláciách dotknutých produktov a tým umožnila správnu tvorbu technickej rezervy na životné poistenie. Nesprávny poistno-matematický postup poisťovne bolo potrebné revidovať, nesprávne kalkulácie prepočítať a prijat' opatrenia, ktoré by odvrátili riziko nesprávnej tvorby technickej rezervy na životné poistenie. NBS však nešpecifikovala konkrétny postup na odstránenie nedostatkov, spôsob prijatia opatrení.

Okresný súd Košice I právoplatným rozsudkom zo dňa 28.6.2012 sp.zn. 17C/20/2010-454 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.10.2013 sp. zn. 11Co/299/2012-549 určil, že poistný vzťah medzi účastníkmi konania vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a účastníci sú touto zmluvou o poistení viazaní.

Súd konštatuje, že Najvyšší súd SR rozhodnutím zo dňa 25.2.2015 sp.zn. 2 Cdo 99/2014 dovolanie poisťovne voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.10.2013 sp.zn. 11 Co 299/2012 odmietol.

Súd nevykonával nevykonával žalobcom navrhnutý dôkaz - oboznámiť celý obsah spisu Ministerstva financií SR č. j. 52/1024/1995, nakoľko mal za dostatočne zistený skutkový stav potrebný pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 788 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

Podľa § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka, poistná zmluva obsahuje najmä a) výšku poistnej sumy, v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poistnej sumy, b) výšku poistného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poistné alebo bežné poistné, c) poistnú dobu, d) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, e) práva a povinnosti poisťovateľa, poisteného a toho, kto s poisťovateľom uzatvára poistnú zmluvu, f) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade poistenia osôb pri predčasnom ukončení poistenia.

Podľa § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

Podľa § 790 písm. b) Občianskeho zákonníka, poistiť možno najmä fyzickú osobu pre prípad jej telesného poškodenia, smrti, dožitia sa určitého veku alebo pre prípad inej poistnej udalosti (poistenie osôb).

V zmysle čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Podľa článku 6 bod 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť plniť záväzok.

Podľa § 493 Občianskeho zákonníka, záväzkový vzťah nemožno meniť bez súhlasu jeho strán, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok.

Podľa § 570 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne.

Podľa § 572 ods. 2 Občianskeho zákonníka, strany sa môžu dohodnúť, že nesplnený záväzok alebo jeho časť sa zrušuje bez toho, aby vznikol nový záväzok. Ak z dohody nevyplýva niečo iné, zrušovaný záväzok zaniká, keď návrh na jeho zrušenie prijala druhá strana.

Podľa § 572 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dohoda o zrušení záväzku sa musí uzavrieť písomne, ak sa zrušuje záväzok dojednaný písomne.

Podľa § 574 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže s dlžníkom dohodnúť, že sa vzdáva svojho práva alebo že dlh odpúšťa; táto dohoda musí byť uzavretá písomne.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 37 ods. 3 Občianskeho zákonníka, právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 4/1991 Zb. o poisťovníctve, na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve, ako aj na zmenu predmetu činnosti poisťovne a jej zlúčenie alebo splynutie s inou právnickou osobou je potrebné povolenie, ktoré udeľuje na základe žiadosti dozorný orgán. O žiadosti rozhodne dozorný orgán najneskôr do troch mesiacov po jej predložení. Poisťovňa sa zapisuje do obchodného registra.

Podľa § 12 ods. 1 až 3 cit. zák. všeobecné poisťné podmienky obsahujú najmä vymedzenie udalosti, z ktorej vzniká povinnosť poskytnúť plnenie (poisťná udalosť) a kedy táto povinnosť nevzniká, rozsah a splatnosť poisťného plnenia, ustanovenie povinnosti platiť poisťné a jeho výšku, ako aj poisťné obdobie, čas platnosti poisťnej zmluvy a princípy, podľa ktorých sa poistení budú podieľať na prebytkoch poisťného. Osobitné poisťné podmienky sú poisťné podmienky, ktoré sa odchyľujú od všeobecných poisťných podmienok alebo ich dopĺňajú a ktoré sa majú používať pre určité skupiny poisťných zmlúv. Poisťovňa predkladá poisťné podmienky podľa odsekov 1 a 2 a ich zmeny na schválenie dozornému orgánu. O žiadosti dozorný orgán rozhodne najneskôr do troch mesiacov po jej predložení.

Podľa § 14a ods. 1 a 2 cit. zákona platobnou schopnosťou poisťovne sa na účely tohto zákona rozumie jej schopnosť uhradiť v príslušnom objeme a čase záväzky vyplývajúce z uzavretých poisťných zmlúv. Poisťovňa je povinná preukazovať platobnú schopnosť dozornému orgánu ročne, najneskôr do 31. marca nasledujúceho roka.

Podľa § 31a zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (v znení do 30.3.2008), poisťovňa a pobočka zahraničnej poisťovne sú povinné určiť výšku poisťného na základe poisťno-matematických metód tak, aby výška poisťného zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých ich záväzkov vrátane tvorby dostatočných technických rezerv a spôsobu ich umiestnenia.

Podľa § 67 zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (v znení do 30.3.2008), ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona; vznik týchto právnych

vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa však posudzujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 70a zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (v znení do 30.3.2008), poisťovne a pobočky zahraničnej poisťovne, ktoré vykonávali poisťovaciu činnosť podľa doterajších predpisov, sú povinné zosúladiť svoje právne pomery s ustanoveniami tohto zákona najneskôr do 30. apríla 2005 s výnimkou ustanovenia § 4 ods. 12 a § 31 ods. 8, s ktorými sú povinné tieto subjekty zosúladiť svoje právne pomery najneskôr do 20. marca 2007.

Žalobca sa v tomto konaní domáhal zaplataenia dlžného minulého poistného vo výške 14.284,- Sk (474,14 eur), ktoré mal žalobca podľa správnych matematicko-poistných vzorcov vyplatiť žalovanej, pretože žalobca mal správne platiť žalovanej namiesto mesačného poistného vo výške 310,- Sk (10,29 eur) mesačnú výšku poistného v sume 449,- Sk (14,90 eur). Inak povedané, žalobca v konaní tvrdil, že došlo k zmene poistného, ktoré bolo dojednané v zmluve o poistení osôb č. č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999.

Súd poukazuje na skutočnosť, že už v právoplatnom rozsudku zo dňa 28.6.2012 sp.zn. 17C/20/2010-454 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.10.2013 sp. zn. 11Co/299/2012-549 určil, že poistný vzťah medzi účastníkmi konania vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999 trvá a účastníci sú touto zmluvou o poistení viazaní, to zn. dojednanými zmluvnými podmienkami vrátane dojednaného poistného.

Podľa § 159 ods. 2 O.s.p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že uvedené právoplatné rozsudky sú záväzné pre účastníkov aj pre súd, preto súd v tomto konaní nemohol dospieť k iným záverom než v uvedenom rozsudku.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalovaná ako poistník a poistená zároveň uzavrela dňa 19.10.1999 so žalobcom ako poistiteľom poistnú zmluvu č. 5149800133 produkt UDP-Ks úrazovým pripoistením, v ktorej boli dojednané: dátum začiatku poistenia 20.10.1999, dátum konca poistenia 20.10.2014, doba platenia poistného 10 rokov, poistná doba 15 rokov, mesačné poistné 310 Sk, poistná suma pre prípad smrti 40.000 + 50.000 Sk, pre prípad dožitia 60.330 Sk, pre prípad trvalých následkov úrazu 50.000 Sk a pre prípad plnej invalidity 50.000 Sk. Žalobca v konaní nepreukázal, že počas doby poistenia došlo k zmene obsahu zmluvy a to pokiaľ ide o dojednanú výšku poistného na sumu 449,- Sk (14,90 eur) mesačne.

Na základe uvedenej poistnej zmluvy vznikol medzi účastníkmi občianskoprávny vzťah. V zmysle stanoviska obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo 16.12.2005 sp.zn. 1 Obpj 1/2005 charakter a účel poistného vzťahu vyjadruje predovšetkým § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poistná zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorý uzatvára na jednej strane právnická osoba - poisťovateľ a na druhej strane fyzická alebo právnická osoba - poistník. Žalovaná ako poistník so žalobcom ako poisťovateľom dňa 30.1.1998 uzavreli poistnú zmluvu č. 5046200074, ktorej predmetom je poistenie osôb. Dôvodom uzavretia poistnej zmluvy je skutočnosť, že v budúcnosti vznikne náhodná, nepredvídaná udalosť v zmluve bližšie špecifikovaná. Poistník sa poistnou zmluvou zaviazal platiť v zmluve dohodnuté poistné a poisťovateľ sa zaväzuje v prípade vzniku poistnej udalosti uskutočniť plnenie, na ktorom sa tieto dva subjekty zmluvne dohodli. Z obsahu posudzovaného právneho vzťahu medzi poisťovňou, právnickou osobou a poisteným, fyzickou osobou súd zistil, že obsahom daného právneho vzťahu je vzájomná dohoda účastníkov zmluvného vzťahu o životnom poistení v zmysle § 788 Občianskeho zákonníka, pri tvorbe obsahu záväzkovo-právneho vzťahu bez akejkoľvek regulácie verejným právom, a uzavrel, že ide o výlučne súkromno-právny vzťah. Z hľadiska typu poistnú zmluvu medzi účastníkmi súd posúdil ako spotrebiteľskú adhéznú zmluvu, vzhľadom na to, že obsah, výšku poistného plnenia a ani výšku poistného nemohla žalovaná v žalobcom vopred pripravenom návrhu na uzavretie zmluvy individuálne ovplyvniť, mohla sa len rozhodnúť, či navrhovanú poistnú zmluvu v takejto navrhovanej podobe uzavrie, alebo nie.

V konaní bolo tiež nesporne preukázané, že postavenie a činnosť žalobcu pri výkone poisťovníctva sú zo strany štátnych orgánov regulované normami verejného práva, predovšetkým zákonom č. 8/2008 Z.z. o poisťovníctve, zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska a zákonom č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a na základe toho boli preukázané zásahy štátu do podnikateľskej činnosti žalobcu od počiatku podnikania schválením matematického vzorca v rámci obchodného plánu poisťovacej činnosti poisťovne MF SR (č.j. 52/1024/1995 zo dňa 30.5.1995), previerkou činnosti

žalovaného orgánom dozoru MF SR, neskôr Úradu pre finančný trh Slovenskej a napokon NBS (v období od 30.4.2007 do 21.2.2008, Protokol č.ODO-12990/2007 z 29.10.2007), kedy až bolo zistené, že "kalkulačné vzorce uvedené v Poistno-matematických modeloch produktov životného poistenia nie sú v súlade s poistno-matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa PČSP (žalobca) zaväzuje plniť v prípade vzniku poistnej udalosti, pričom najkritickejšie produkty boli UDP-K a Kapitál, nakoľko problémom bolo nízke, kalkulované poistné počítané pri poistnej sadzbe UDP-K z poistnej sumy na smrť namiesto z poistnej sumy na dožitie a v neposlednom rade aj oznámenie o určení lehôt na odstránenie nedostatkov.

Žalobca nepreukázal, že správnym rozhodnutím mu mala byť uložená povinnosť zrušiť alebo zmeniť už uzatvorené súkromnoprávne zmluvy. Rozhodnutím dohliadacieho orgánu mu mohla byť uložená iba povinnosť vytvoriť dodatočné technické, či iné finančné rezervy pre krytie rizík z týchto produktov. Z iných konaní má súd vedomosť, že NBS v svojich listoch uvádzala, že nesprávnym poistno-matematickým postupom poisťovne Rapid v produktoch UDP-K a Kapitál sa poisťovňa vystavovala riziku, že v prípade dožitia sa poisteného konca poistnej doby nebude mať dostatok finančných prostriedkov na výplatu dojednanej poistnej sumy na dožitie, preto bolo potrebné revidovať, nesprávne kalkulácie prepočítať a podľa prepočtu prijať opatrenia, ktoré by odvrátili riziko nesprávnej tvorby technickej rezervy na životné poistenie. NBS nikdy explicitne neuložila poisťovní Rapid povinnosť prepočítať výšku poistného pri všetkých existujúcich poistných zmluvách, nešpecifikovala postup, akým možno nedostatky odstrániť. Poisťovňa Rapid sa so zisteným nedostatkom mohla vypořadať napr. zmenou zmluvných záväzkov - so súhlasom oboch zmluvných strán, ďalšou možnosťou bol prevod dotknutých zmlúv na inú poisťovňu alebo prefinancovanie nesprávne nakalkulovaných produktov z vlastných zdrojov za cenu straty. Týmto neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že zotrvávanie v pôvodne uzatvorenej zmluve by malo viesť k rozporu s kogentnými právnymi predpismi. Účel právnych predpisov, ktorými sa určujú povinné technické, kapitálové a iné rezervy povinne vytvárané poisťovňou je zabezpečenie fungovania poistného systému a nie zákaz uzatvárania poistných zmlúv s určitým obsahom. Zásada odlišnosti verejno-právnej a súkromno-právnej úrovne je napríklad upravená v § 3 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého platnosť právneho úkonu nie je dotknutá tým, že sa určitej osobe zakázalo podnikat' alebo že určitá osoba nemá oprávnenie na podnikanie aj v § 27 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (platného v čase uzavretia zmluvy), podľa ktorého povinnosti predávajúcich, výrobcov, dovozcov alebo dodávateľov majú aj osoby, ktoré prevádzkujú činnosti uvedené v § 2 ods. 1 písm. b) až e) bez príslušného oprávnenia. Žalobca presviedčal, že ak súkromnoprávny vzťah pozostáva z elementov závislých na tretej autorite, potom je nepriamo na nej závislý. Avšak nie všetky súčasti takého súkromnoprávneho vzťahu sú určované verejným právom (napr. už samotné rozhodnutie vstúpiť doň je absolútne nezávislé na verejnoprávnej ingerencii). Z uvedeného vyplýva záver, že žalobca bol povinný zjednať nápravu v kalkulačných vzorcoch uvedených v Poistno-matematických modeloch produktov životného poistenia v zmysle novej zákonnej úpravy zákona o poisťovníctve a v zmysle konkrétnych záverov a v lehotách určených dohliadajúcim štátnym orgánom NBS a pod hrozbou vysokých pokút, avšak nepreukázal, že táto náprava sa mala dotknúť už uzavretých poistných zmlúv, takýto - žalovaným uvádzaný výklad ani nevyplyva z protokolu samotného dohliadajúceho orgánu, ide o účelový výklad žalobcu na daný prípad. Na základe takto zisteného skutkového stavu nemožno konštatovať zásahy verejno-právnej regulácie štátneho kontrolného orgánu do súkromno-právneho záväzkového vzťahu podnikateľa a jeho klienta, čo nemôže viesť k prenosu alebo deleniu zodpovednosti za prípadné nesprávne rozhodnutia štátnych orgánov alebo za prípadne nesprávne rozhodnutia podnikateľa na konečného odberateľa v súkromno-právnom vzťahu, a ani k modifikácii obsahu súkromno-právnej zmluvy, či k možnosti jednostranne zmeniť alebo zrušiť súkromno-právny vzťah. Žalovaná, ktorá nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu z NBS, nemôže znášať následky sporov medzi žalovaným a dohliadajúcimi orgánmi, ani si uplatniť žiaden nárok voči NBS. Prípadnú škodu takto vzniknutú nemožno prenášať na spotrebiteľov. Nesplnenie si povinností pri výpočte technických rezerv alebo iná chyba pri výpočte, či nenaplnenie miery solventnosti môže byť iba porušením verejnoprávnych noriem, ktoré ale nemôžu mať priamy vplyv na platnosť a obsah súkromnoprávnych - poistných zmlúv.

Žalobca sa v konaní snažil vzbudiť dojem, že cena poistenia (poistné) bola určená tretím subjektom - Ministerstvom financií SR v roku 1995. V zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 24/1991 Zb. na podnikanie poisťovne udeľuje povolenie na základe žiadosti orgán dozoru nad poisťovníctvom na základe žiadosti. Ustanovenie § 11 predmetného zákona ďalej uvádza náležitosti žiadosti. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 24/1991 Zb. zákona o poisťovníctve platného a účinného v rozhodnom čase, súčasťou obchodného plánu činnosti poisťovne, ktorá bude vykonávať poistenie pre prípad smrti

alebo dožitia (životné poistenie), sú tiež údaje o sadzbách poistného vrátane ich kalkulácie, tabuľky pravdepodobnosti, z ktorých vychádza kalkulácia a veľkosť úrokovej sadzby. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že jediným subjektom, ktorý navrhol cenu poistného a teda cenu poistenia, ktorý ju zapracoval do svojho obchodného plánu vrátane všetkých kalkulácií s tým spojenými a určením pravdepodobnosti, bol žalobca, a nie tretí subjekt. Ministerstvo financií bolo len subjektom, ktorý na podklade úplnej žiadosti žalobcu, ktorá obsahovala všetky zákonné náležitosti vrátane ceny poistenia, vydal povolenie na podnikanie v oblasti poisťovníctva pre žalobcu. Na podklade takéhoto konania dozorného orgánu, ale nie je možné uzavrieť, že by cena poistenia bola cenou určenou treťou osobou.

Žalovaná v odpovediach na listy žalobcu jednoznačne prejavila svoj záujem zotrvať v právnom záväzku so žalovaným v takom rozsahu a za takých podmienok, ako bol medzi nimi riadne uzavretý, čomu bez pochybnosti porozumel aj žalobca, preto sa snažil ich právny vzťah založený poistnou zmluvou skončiť. Skutočnosť, že žalobca až dodatočne, po uzavretí poistnej zmluvy zistil, že výšku poistného vypočítal a navrhol nesprávne, v rozpore s poistno-matematickými normami alebo metódami, je irelevantná. Poistná zmluva je svojim charakterom spotrebiteľskou zmluvou. Poistený teda nemá reálnu možnosť ovplyvňovať jej obsah a je nútený akceptovať návrh poisťovne, ako aj všeobecné poistné podmienky v tom rozsahu, ako sú mu zo strany poisťovne predložené. Pokiaľ by aj bolo preukázané, že orgán štátu, ktorý schvaľoval konkrétne vzorce produktov, je zodpovedný za dôsledky spôsobené nesprávnou kalkuláciou, pre žalobcu by to neznamenalo zánik nároku zo zmluvy, ktorou je viazaný, alebo zmenu dojednaných podmienok v jeho prospech, ale vznik jeho nároku voči štátu na náhradu škody (vzniknutej po splnení jeho záväzkoch voči poistníkovi), resp. ušlého zisku, čo však nebolo predmetom tohto konania. Súd má jednoznačne za to, že žalobca je povinný aj napriek výsledkom kontroly orgánu dohľadu a tvrdenej nemožnosti plnenia zotrvať v poistnom vzťahu so žalovanou za podmienok, aké boli dohodnuté, čo nepochybne je plne v súlade so základnými princípmi právnej istoty (zásadou pacta sunt servanda). Ak aj bolo žalobcovi uložené orgánom dohľadu zjednať nápravu ohľadom kalkulačných vzorcov produktu UDP-K v zmysle novej právnej úpravy zákona o poisťovníctve pod hrozbou uloženia možných sankcií, toto sa nemalo dotknúť uzavretých poistných zmlúv. Nevyplýva to z textu Protokolu NBS, ide o zavádzajúci výklad žalobcu.

Podstatnou skutočnosťou pre rozhodnutie v predmetnej veci je, že zmluvný vzťah založený medzi účastníkmi konania zmluvou o poistení vznikol dňa 19.10.1999, teda v čase kedy ust. § 31a zák. č. 95/2002 Z.z. ešte nebolo účinné. K základným znakom právneho štátu patrí požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok. Súčasťou tohto princípu je i zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. Retroaktivita je spätným pôsobením neskoršej právnej normy do minulosti. V zásade právne normy pôsobia a majú pôsobiť do budúcnosti a nie do minulosti. Princíp, že právne normy pôsobia v zásade do budúcnosti a nie do minulosti, to znamená princíp aretroaktivity ovláda oblasť verejného aj súkromného práva. Uvedený princíp vychádza zo zásady, že kto konal s dôverou v určitý zákon, nemá byť v svojej dôvere sklamaný. Princíp aretroaktivity sa dotýka aj právnych úkonov a individuálnych právnych aktov, ktoré vznikli na základe skoršieho zákona. Tieto právne úkony a individuálne právne akty musí rešpektovať neskorší zákon. Aj v danom prípade bolo potrebné vec posúdiť podľa všeobecne platných pravidiel a zásad upravujúcich vzťah starého a nového predpisu, ktoré spočívajú v nutnosti ochrany nadobudnutých práv a nepripúšťajú, aby sa právne vzťahy a nároky z nich, ktoré vznikli podľa starého práva, posudzovali podľa nového práva. S prihliadnutím na vyššie uvedený princíp dospel súd k záveru, že napriek tomu, že po uzavretí zmluvy o poistení došlo k zmene právnej úpravy, ktorá sa dotkla spôsobu výpočtu poistného poisťovateľom, nie je prípustné, aby táto skutočnosť ovplyvnila obsah predtým riadne a platne uzavretej zmluvy medzi účastníkmi konania. Keďže žalovaná žalobcom v r. 2008 navrhnuté alternatívne riešenia zmeny obsahu poistnej zmluvy neakceptovala, t.j. jeho návrh na zmenu pôvodne uzavretej zmluvy neprijala, účastníci konania sú viazaní svojimi prejavmi vôle obsiahnutými v poistnej zmluve zo dňa 19.10.1999.

Súd dodáva, že hrozbu finančnej podnikateľskej straty v prípade zotrvania žalobcom v poistných zmluvách s poistenými za podmienok, ako boli dohodnuté pred novelou zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (§ 31a vložený zákonom č. 186/2004 Z.z. do zákona č. 95/2002 Z.z. s účinnosťou od 15.4.2004) u žalobcu nie je možné považovať za záujem chránený zákonom, ktorý by odôvodňoval jeho protiprávne konanie spočívajúce v jednostrannej zmene alebo ukončení zmluvného vzťahu a ktoré by ho bolo možné charakterizovať ako konanie v krajnej núdzi, a teda toto konanie nemôže požívať zákonnú ochranu v zmysle § 418 ods.1 Občianskeho zákonníka. V danom prípade nemožno konštatovať ani to, že by uzavretie predmetnej poistnej zmluvy bolo neplatné pre chyby v počítaní, nakoľko význam týchto

úkonov bol pre obe strany nepochybný. To, že žalobca uviedol matematicky chybné sumy poistných plnení, nemožno chápať a vykladať ako chybu v počítaní. Dojednaná výška poistných súm bola jasne žalobcom uvedená a daná a nepochybné bola i jedným z určujúcich činiteľov, ktoré žalovanú viedli k uzavretiu tejto zmluvy so žalobcom. Zmena zmluvy je prípustná iba za podmienok ustanovených v hypotéze tej ktorej právnej normy.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Ak tomuto kritériu zmluvná podmienka nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom. V zmysle nálezu Ústavného súdu ČR zo 7.5.2009 sp. zn. I. ÚS 523/07 súlad obsahu právneho úkonu s dobrými mravmi musí byť posudzovaný vždy, bez ohľadu na to, či bol výsledkom slobodného dojednaní medzi účastníkmi zmluvy. Tvrdenie žalobcu, že plnenie pôvodne dohodnutého poistného je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ho zaväzuje k povinnosti, ktorá je oproti jeho právam nezaslúžená, neadekvátna a nevyvážená je nedôvodné. Práve naopak, s ohľadom na základný princíp zmluvného práva "pacta sunt servanda - zmluvy sa musia dodržiavať" vyplývajúci z čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, na princíp rovnosti strán záväzkového právneho vzťahu, na platné zásady právneho štátu (zákaz retroaktivity, právnu istotu v zmluvných vzťahoch), na zásadu odlišnosti verejno-právnej a súkromno-právnej regulácie právnych vzťahov ako aj na základe predchádzajúcich právnych záverov súdu súd dospel k záveru, že plnenie z predmetnej poistnej zmluvy tak, ako bolo dohodnuté, neodporuje dobrým mravom zakotveným v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Naopak, práve žalobca používal v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky, ak uvádzal vecne nesprávne informácie (ohľadne nemožnosti pokračovania v poistení a možnosti jednostranného ukončenia poistného vzťahu z jeho strany, v dôsledku čoho bol spôsobilý uviesť žalovanú do omylu a spôsobiť, že prijme rozhodnutie, ktoré by ináč nikdy neprijala) a používal praktiky v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti (zanedbaním, resp. nespĺnením si povinností pri výpočte technických rezerv, chybou pri výpočte, prípadne nenaplnením miery solventnosti). Súd dodáva, že podľa § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, platného v čase uzavretia predmetnej poistnej zmluvy, nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok. Tu súd považuje za potrebné poznamenať, že žalobcu nikto nenútil navrhnúť také sumy poistného, ako vo svojich zmluvách, či podnikateľských stratégiách navrhol, a ktoré boli nepochybne jedným z rozhodujúcich faktorov vedúcich spotrebiteľov k uzavretiu zmluvy so žalobcom. Naopak, žalobca podcenil tvorbu dodatočných technických či iných finančných rezerv pre krytie rizík zo svojich produktov, za čo odmieta niesť podnikateľské riziko. Plnenie si zmluvných povinností voči spotrebiteľom zo strany podnikateľa nemožno považovať za odporujúce dobrým mravom.

Pokiaľ ide o možnosť posúdenia vzťahu účastníkov v zmysle ustanovení Princípov európskeho zmluvného práva, k tomu súd uvádza, že samotný Článok 1:101 ods. 3 Princípov vymenúva spôsoby resp. možnosti aplikácie Princípov a to v prípade ak si zmluvné strany dojednali pre spravovanie ich zmluvy všeobecné právne zásady alebo obdobné pravidlá, alebo si nezvolili žiadny právny poriadok pre spravovanie ich zmluvy. Zo znenia predmetnej poistnej zmluvy je zrejmé, že zmluvné strany tejto poistnej zmluvy si jasne zvolili právny poriadok aj právne normy, ktoré spravujú túto poistnú zmluvu, strany sa nedohodli na použití všeobecných právnych zásad ani iných obdobných pravidiel a rovnako ani na začlenením týchto Princípov resp. na spravovaní zmluvy týmito Princípami. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v súlade so samotnými Princípami európskeho zmluvného práva je ich aplikácia na poistnú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi vylúčená. Predmetné Princípy zatiaľ neboli prijaté ako všeobecne záväzný právny akt EÚ, preto nie je dôvod posudzovať vzťah účastníkov podľa ich ustanovení.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal, že spôsobom predpokladaným zákonom došlo k zmene záväzkovo-právneho vzťahu založeného medzi účastníkmi konania zmluvou o poistení osôb osôb č. 5149800133 zo dňa 19.10.1999, osobitne vo výške poistného zo sumy 310 Sk (10,29 eur) na sumu 449 Sk (14,90 eur), v dôsledku ktorej by žalovaná žalobcovi dlžila minulé poistné vo výške 14.284,- Sk (474,14 eur), preto žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Naopak, je povinný nahradiť účelne vynaložené trovy konania úspešnej žalovanej. Tie pozostávajú z trov právneho zastúpenia vyčíslených podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za 2 úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastupovania dňa 25.2.2014 a účasť na pojednávaní dňa 28.1.2016) po 32,01 eur + režijný paušál 8,04 a 8,58 eur, celkovo 80,64 eur.

O povinnosti žalobcu nahradiť žalovanej trovy konania na účet jej právneho zástupcu (č. 3106782251/0200) súd rozhodol v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

### **Poučenie:**

**P o u č e n i e:** Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 2 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.